ഡോ. ഡി. ബാബു പോൾ: ചില മായാത്ത ഓർമ്മകൾ

എന്നെക്കാൾ പത്തുവയസ്സിനു മേൽ പ്രായക്കൂടുതൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഡി.ബാബുപോളിനെ ഒരിക്കലും ഞാൻ എന്റെ മെത്രാൻ പദവി വച്ച് പേരു വിളിച്ചിട്ടില്ല. ഉയർന്ന ഒരു ബ്യൂറോക്രാറ്റ് ആയിരുന്നതിന്റെ പേരിൽ 'സർ' എന്ന് സംബോധന ചെയ്തിട്ടുമില്ല. പരിചയപ്പെട്ട നാൾ മുതൽ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ 'അങ്കിൾ' എന്നാണ് വിളിച്ചിരുന്നത്. എന്നിരുന്നാലും ഒരു പ്രസിദ്ധീകരണത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെപറ്റിയുള്ള ഓർമ്മകൾ കുറിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ വിളിച്ചിരുന്ന ആ പദം ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരുതന്നെ ചേർക്കുവാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം എടുക്കുകയാണ്. ബാബുപോളിനെ സംബന്ധിച്ച വ്യക്തിപരമായ ചില ഓർമ്മകൾ മാത്രമേ ഈ കത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നുള്ളൂ.

ബാബുപോൾ രോഗമൂർച്ഛയിലെത്തിയതും ഭൗതിക ജീവിതത്തിൽ നിന്നും വിരമിച്ചതും ആകസ്മികമായിട്ടായിരുന്നു. ഞാൻ രോഗവിവരം അറിഞ്ഞപ്പോൾ തന്നെ അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരത്ത് ഒരു സ്വകാര്യ ആശുപത്രിയുടെ തീവ്ര പരിചരണ മുറിയിൽ അബോധാവസ്ഥയിൽ എത്തിയിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് മരണത്തിനു മുമ്പ് ഒന്നു കാണുവാനോ, ഒരു വാക്ക് സംസാരിക്കുന്നതിനൊ നിർഭാഗ്യവശാൽ എനിക്ക് അവസരം കിട്ടിയില്ല. രോഗവിവരം ഞാൻ അറിഞ്ഞ ദിവസം തന്നെ രാത്രിയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവാത്മാവ് ശരീരത്തോട് വിട പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹോദരൻ റോയി പോളിൽ നിന്ന് മരണവാർത്ത അറിയിച്ചുകൊണ്ടുള്ള സന്ദേശം രാത്രി 12.37 തൊട്ട് എന്റെ ടെലിഫോണിൽ എന്റെ ശ്രദ്ധ കാത്തു കിടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. രാവിലെ തന്നെ ഞാൻ തിരുവനന്തപുരത്തിനു പുറപ്പെടാൻ ഒരുങ്ങുന്നതിനിടയിൽ റോയി പോളിന്റെ ടെലിഫോൺ വിളി വീണ്ടുമെത്തി. ശവസംസ്കാരശുശ്രൂഷകൾ നടക്കുന്നത് ജന്മദേശമായ കുറുപ്പുംപടിയിലാണെന്നും അവിടെ എന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം ഉണ്ടാകണമെന്നും ഒരു ശുശ്രൂഷ നടത്തണമെന്നും ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടായിരുന്നു അത്.

ഏകദേശം രണ്ടു മാസം മുമ്പായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വസതിയിൽ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ അവസാനമായി സന്ദർശിച്ചത്. ശരീരം തടിച്ചതിന്റെ അസ്വസ്തതകൾ അല്ലാതെ മരണം അടുത്തെത്തിയതിന്റെ യാതൊരു ലക്ഷണവും സംസാരത്തിലും ചലനത്തിലും അന്നു കണ്ടില്ല. ഒരു സൂചനയും നൽകാതെയുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹവിയോഗവാർത്ത വിശ്വസിക്കാൻ തന്നെ എനിക്കു പ്രയാസമായിരുന്നു. കുറുപ്പുംപടിയിലെ വീട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ മുഖച്ഛായ പോലും പാടെ മാറിയ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മൃതശരീരമാണ് ഞാൻ കണ്ടത്. മറ്റു മേൽപ്പട്ടക്കാർ ശുശ്രൂഷയ്ക്കുള്ള അവരുടെ ഊഴംകാത്ത് നിന്നിരുന്നതിനാൽ മരണാനന്തര ശുശ്രൂഷയുടെ ഒരു ക്രമം ഹ്രസ്വമായി നിർവ്വഹിച്ച് ചുരുക്കം വാക്കുകളിൽ കുടുംബാംഗങ്ങളെ അനുശോചനം അറിയിച്ച് പരേതാത്മാവിന് നിത്യശാന്തി നേർന്ന് ഞാൻ മടങ്ങിപ്പോന്നു. മരവിച്ച മനസ്സും ശൂന്യമായ മസ്തിഷ്കവുമായിട്ടായിരുന്നു എന്റെ മടക്കയാത്ര.

എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ദീർഘകാലത്തെ ഊഷ്മളമായ ഒരു സൗഹൃദബന്ധമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിയോഗത്തോടെ നഷ്ടപ്പെട്ടത്. എന്നെ വ്യക്തിപരമായി ഏറെ കരുതുകയും സ്നേഹിക്കുകയും ചെയ്ത മനുഷ്യനായിരുന്നു ബാബു പോൾ. 29 വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പ് മുവാറ്റുപുഴ അരമനാങ്കണത്തിൽ വച്ച് എന്റെ മെത്രാഭിഷേക ശുശ്രൂഷയിൽ പങ്കെടുത്തതുമുതൽ ആരംഭിച്ചതായിരുന്നു ആ ബന്ധം. സ്ഥാനാരോഹണത്തെ തുടർന്നു നടന്ന പൊതുസമ്മേളനത്തിൽ മറ്റു വിശിഷ്ടാതിഥികൾക്കൊപ്പം അദ്ദേഹവും നവാഭിഷിക്തനായ മെത്രാപ്പോലീത്തായുടെ തുടർ ശുശ്രൂഷകൾക്ക് വിജയാശംസകൾ നേർന്നു. മലങ്കരസഭയിലെ പാത്രിയർക്കീസ് വിഭാഗത്തിന് ആ മെത്രാഭിഷേകം ഒരു പുതുയുഗപ്പിറവിയായി ഭവിക്കട്ടെ എന്നദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥിച്ചു. ആ കാലയളവിൽ പാത്രിയർക്കീസ് കക്ഷിയിൽ രൂക്ഷമായിക്കൊണ്ടിരുന്ന ആഭ്യന്തര കലഹവും അന്ത:ഛിദ്രവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സ് മടുപ്പിച്ചതിന്റെ പ്രതിഫലനമായിരുന്നു ആ സഭാസ്നേഹിയുടെ വാക്കുകളിൽ പ്രകടമായ നൊമ്പരവും പ്രത്യാശയും. ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരുടേയും വൈദികരായിരുന്ന പിതാക്കന്മാർ തമ്മിൽ സാമാന്യം നല്ല അടുപ്പം ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ ആദ്യമായി നേരിൽ കാണുന്നതും സംസാരിക്കുന്നതും എന്റെ മെത്രാൻ സ്ഥാനാരോഹണവേളയിലായിരുന്നു.

അധിക നാളുകൾ കഴിയുന്നതിനു മുമ്പ് കുറുപ്പംപടി സെന്റ് മേരീസ് പള്ളിയിൽ വി. കുർബ്ബാനാർപ്പണത്തിനുള്ള ഒരവസരം എനിക്കു ലഭിച്ചു. ആ പള്ളിയിലെ പെരുന്നാൾ ആയിരുന്നു എന്നാണ് എന്റെ ഓർമ്മ. വി. മദ്ബഹായിൽ ശുശ്രൂഷകനായി ബാബുപോളും ഉണ്ടായിരുന്നു. പരി. പാത്രിയർക്കീസ് ബാവ നൽകിയ സചിത്ര ബഹുമതിചക്രം ശുശ്രൂഷക്കുപ്പായത്തിനു പുറമെ അണിഞ്ഞ് ആകാര സൗഷ്ഠവവും കുലീനതയും ഗാംഭീര്യവും ഒത്തിണങ്ങിയ ആ വലിയ മനുഷ്യന്റെ ചിത്രം ഇന്നും എന്റെ മനസ്സിൽ മങ്ങൽ ഏൽക്കാതെ തെളിഞ്ഞു നില്ക്കുന്നു. വി. കുർബ്ബാന കഴിഞ്ഞ് പ്രഭാത ഭക്ഷണ സമയത്ത് പലതും സംസാരിച്ചിരിക്കുന്നതിനിടയിൽ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ''ഒരു മെത്രാച്ചൻ തിരുവചന ശുശ്രൂഷ ഭംഗിയായി നടത്തുന്നതു കേട്ടിട്ട് ഏറെ നാളുകളായിരുന്നു. ഇന്നത് സാധിച്ചു.'' എന്നെ ഒന്നു പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതായിരിക്കും. എന്തായിരുന്നാലും അത്യാവശ്യ ഒരുക്കത്തോടെ മാത്രം വചന ശുശ്രൂഷ നടത്തുവാൻ പ്രേരണ നൽകിയ ആ വാക്കുകൾ ഇന്നും എന്റെ മനസ്സിൽ സ്പന്ദിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

ഞാൻ മേൽപ്പട്ട സ്ഥാനമേറ്റതിന് ഒന്നു രണ്ടു വർഷം മുമ്പ് തന്നെ പാത്രിയർക്കീസ് പക്ഷത്തെ ഏതാനും മെത്രാന്മാർ അന്നത്തെ ശ്രേഷ്ഠകാതോലിക്കാ ബാവയ്ക്കെതിരെ കലഹക്കൊടി ഉയർത്തി സഭാന്തരീക്ഷം കലുഷിതമാക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ദിവന്നാസ്യോസ് മെത്രാച്ചന്റെ മുഖ്യ കാർമ്മികത്വത്തിൽ അരങ്ങേറിയ ഈ കലക്കൽ പ്രക്രിയയ്ക്ക് തടയിടാൻ ബാബുപോളിന് പ.പാത്രിയർക്കീസ് ബാവയുമായുണ്ടായിരുന്ന അടുപ്പം ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയില്ല എന്നതായിരുന്നു എന്റെ ആക്ഷേപം. അതുകൊണ്ട് ഈ ആഭ്യന്തര സംഘർഷത്തിൽ മനസ്സുമടുത്ത് ഞാൻ ഡയോസിസൻ ബുള്ളറ്റിനിൽ 'സഭയുടെ ഘടന മാറണം' എന്ന ശീർഷകത്തിൽ എഴുതിയ ലേഖനപരമ്പരയിൽ ബാബുപോളിനെയും കണക്കിനു പരിഹസിച്ചു. അതുകൊണ്ടായിരിക്കണം അദ്ദേഹം തന്റെ ഒരു ലേഖനത്തിൽ ഇപ്രകാരം എഴുതിയത് 'തൂമ്പയെ തൂമ്പയെന്നു വിളിക്കുവാൻ തിരുമേനിക്കുള്ള ചങ്കൂറ്റം എന്റെ സത്യവാങ്മൂലം കൊണ്ട് സ്ഥാപിക്കേണ്ടതല്ല. തൂമ്പയെന്നു തിരുമേനി സങ്കല്പിക്കുന്നതിനെയും കയറി തൂമ്പയെന്നു വിളിച്ചുകളുയും എന്നുകൂടി ചേർക്കാതിരിക്കാൻ എനിക്കു കഴിയുകയില്ല.' അദ്ദേഹത്തെ പ്രതിസ്ഥാനത്തു നിർത്തി കടന്നാക്രമിച്ചത് മനസ്സിൽ നിന്ന് മായാത്തതിനാലുണ്ടായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രതികരണം ആയിരുന്നിരിക്കാം ഇത്. ഇതൊക്കെയാണെങ്കിലും എന്റെ അപക്വമായ ആ വിമർശനത്തിൽ അദ്ദേഹം പ്രകോപിതനായില്ല. ആരോടോ അദ്ദേഹം ഈ സംഭവവുമായി ബന്ധിച്ചു പറഞ്ഞു: ''ഞാൻ കളക്ടറായിരുന്ന കാലത്ത് വള്ളിനിക്കർ പ്രായക്കാരനായിരുന്ന തിരുമേനി അവിവേകം പറഞ്ഞാലും അതു ക്ഷമിക്കാനുള്ള സ്നേഹവും സന്മനസ്സും എനിക്കുണ്ട്.'' അദ്ദേഹത്തിന് എന്റെ പേർക്കുണ്ടായിരുന്ന നിരുപാധിക സ്നേഹമായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ സൗഹൃദത്തെ എന്നും നിലനിർത്തിയത്.

1995-ൽ സഭാക്കേസിൽ സുപ്രീംകോടതിയിൽ നിന്നുണ്ടായ വിധിക്കുശേഷം സമാധാന ആലോചനയ്ക്കായി ചേർന്ന നേതൃയോഗത്തിൽ ഞാൻ പ്രകടിപ്പിച്ച എന്തോ ഒരഭിപ്രായം ബാബുപോളിനെ ചൊടിപ്പിച്ചു. വാസ്തവത്തിൽ എന്റേത് ബാബുപോളിന് എതിരെയുള്ള വിമർശനമൊന്നുമായിരുന്നില്ല. എങ്കിലും അദ്ദേഹം എന്നെ പരസ്യമായി കുറ്റപ്പെടുത്തി. ഞാൻ അതിനു മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. സഭാപരമായ അഭിപ്രായപ്രകടനത്തിന് വ്യക്തിപരമായ ആക്ഷേപം മറുപടിയല്ലല്ലോ. എന്നാൽ എന്നെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തിയത് തുടർന്ന് നടന്ന കാര്യമാണ്. അത്തരത്തിലുള്ള ഒരു പ്രതികരണം തന്നിൽ നിന്ന് ഉണ്ടായതിൽ ഖേദം പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം എനിക്കു കത്തയച്ചു. ആ കത്തിന്റെ കോപ്പി ആ യോഗത്തിൽ പങ്കെടുത്ത സകലർക്കും പോയി. അതാണ് ബാബുപോളിന്റെ നന്മയും വീണ്ടുവിചാരവും. അക്കാര്യം അനുസ്മരിച്ച് അദ്ദേഹം പിന്നീടൊരു ലേഖനമെഴുതി. ''തിരുമേനി എന്നെ വരമൊഴിയിൽ പരിഹസിച്ചിട്ടുണ്ട്. (സഭയുടെ ഘടനമാറണം എന്ന ലേഖന പരമ്പര സൂചകം) ഞാൻ തിരുമേനിയെ വായ്മൊഴിയിലും ആക്ഷേപിച്ചിട്ടുണ്ട്. അത് വേറെ.'' അവിടെ പറയുന്ന 'അതു വേറെ' പ്രയോഗം ശ്രദ്ധിക്കപ്പെടേണ്ടതാണ്. അതായത് ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ ഇങ്ങനെയൊക്കെ ഉണ്ടായെന്നു വരും. എന്നാൽ അത് ഞങ്ങളുടെ വ്യക്തിബന്ധത്തെ ബാധിക്കുകയില്ല എന്നു സൂചന. വേണ്ടത്ര ആലോചനയില്ലാതെ ഞങ്ങൾ പരസ്പരം വിമർശിച്ചെന്നിരിക്കും. എന്നാൽ അതിന്റെ നീരസം ഒരിക്കലും ഞങ്ങൾ മനസ്സിൽ വച്ചു നടന്നിട്ടില്ല. അടിക്കാനും തിരിച്ചടിക്കാനും (വാക്കുകൾകൊണ്ടു മാത്രം) ഉള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം നഷ്ടപ്പെടുത്താതെ മനസ്താപപ്പെടാനും ഖേദം പ്രകടിപ്പിക്കുവാനുമുള്ള മാന്യതയും എന്റെ നേർക്കുണ്ടായിരുന്ന സ്നേഹം, സന്മനസ്സ് എന്നിവയും ആ വലിയ മനുഷ്യനിൽ എന്നെന്നും പ്രകടമായിരുന്നു. എന്നാൽ അത്തരത്തിലുള്ള വകതിരിവ് എന്റെ ഭാഗ

ത്തുനിന്ന് ഔപചാരികമായി ഉണ്ടായിട്ടില്ല. എന്നാൽ ഇതിനെല്ലാം മാപ്പു ചോദിക്കാനുള്ള അവസരം എനിക്ക് നൽകാതെ പൊടുന്നനേ അദ്ദേഹം നിത്യതയിൽ മറഞ്ഞു! ഏതായാലും മന:പൂർവ്വമല്ലാതെ എന്നിൽ നിന്നു വന്നുപോയിട്ടുള്ള മുള്ളുവാക്കുകൾ അദ്ദേഹം ക്ഷമിച്ചു. അതാണ് 'അതുവേറെ കാര്യം' എന്ന പ്രയോഗത്തിൽ അദ്ദേഹം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അതെനിക്ക് അറിയാമായിരുന്നതുകൊണ്ടാണ് ഒരു ഔപചാരിക ഖേദപ്രകടനത്തിന് ഉള്ള അവസരം നീങ്ങിപ്പോയത്.

ഞാൻ മേൽപ്പട്ടസ്ഥാനത്ത് അവരോധിക്കപ്പെട്ട് മൂന്നുമാസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ 1990 ആഗസ്റ്റിൽ ഡയോസിസൻ ബുള്ളറ്റിന്റെ ആദ്യ ലക്കം പുറത്തിറങ്ങി. കണ്ടനാട് ഭദ്രാസനത്തിന്റെ ചരിത്രത്തിലെ അത്തരത്തിലുള്ള ആദ്യസംഭവമായിരുന്നു അത്. സഭാ-ഭദ്രാസന വാർത്തകൾ, സഭാ സാമൂഹിക വിഷയങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച ലേഖനങ്ങൾ, അനുകാലിക സംഭവങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച ചർച്ചകൾ, സാമൂഹ്യ-രാഷ്ട്രീയ-സാമ്പത്തിക-മത വിഷയങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച ക്രിസ്തീയ വേദശാസ്ത്രവിചിന്തനങ്ങൾ, തിരുവചനപഠനം, എന്നിവയയായിരുന്നു പ്രസിദ്ധീകരണത്തിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ഉദ്ദേശിച്ചത്. എല്ലാമാസവും അത് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുവാൻ കഴിയും എന്ന ഉറപ്പുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ദ്വൈമാസിക ആയിപ്പോലും പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ സാധിക്കുമൊ എന്നു നിശ്ചയമില്ലായിരുന്നു. ഇഷ്ടമുള്ളപ്പോൾ മാത്രം പുറത്തിറങ്ങിയ അതിനെ 'ഇഷ്ടിക' എന്നു വിളിക്കേണ്ടിവരുമെന്ന് ആരോ നടത്തിയ കമന്റ് ഓർക്കുന്നു. ഏതായാലും അന്നു തുടങ്ങിയ ആ പ്രസിദ്ധീകരണം ദൈവകൃപയാൽ ഇന്നും തടസ്സം കൂടാതെ തുടർന്നു വരുന്നു. വരിക്കാരെകണ്ടെത്തുവാനുള്ള തീവ്രശ്രമമൊന്നും നടത്തിയിട്ടില്ലെങ്കിലും പ്രബുദ്ധമായ ഒരു അനുവാചക പറ്റം അതിനെന്നുമുണ്ട്. ഇതിന്റെ ആദ്യ ലക്കത്തിന്റെ ഒരു കോപ്പി ബാബുപോളിനും അയച്ചുകൊടുത്തു. അധികദിവസം കഴിയുന്നതിനു മുമ്പ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു പോസ്റ്റ് കാർഡ് കിട്ടി. അതിൽ എഴുതിയിരുന്നത് "അയച്ച സാധനം കിട്ടി. നന്നായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ Bulletin എന്നതിന്റെ അവസാനം ആവശ്യമില്ലാത്ത ഒരു e ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. അത് വിട്ടുകളയുക." പ്രസിദ്ധീകരണത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു നല്ല അഭിപ്രായം ലഭിച്ചു എന്നു മാത്രമല്ല അതിന്റെ ശീർഷകത്തിൽത്തന്നെ വന്നുപോയ അക്ഷരപ്പിശക് തിരുത്താനും അവസരം കിട്ടി. ഏറെപ്പേർ മാസിക കാണുകയും വായിക്കുകയും ചെയ്തെങ്കിലും ഒരു അഭിപ്രായപ്രകടനവും ഒപ്പം തന്നെ ഒരു തിരുത്തും നടത്തുവാൻ ബാബുപോൾ മാത്രമേ സന്മനസ്സുകാണിച്ചുള്ളൂ.

ഞാൻ പട്ടമേറ്റ കാലത്ത് മലങ്കര സഭ ഭിന്നിച്ചു നിൽക്കുകയായിരുന്നു. ബാബു പോളും ഞാനും പാത്രിയർക്കീസ് പക്ഷക്കാരായിരുന്നു. 'വടക്കർ' ആയിരുന്നതുകൊണ്ടും ഇടവക-കുടുംബ സ്വാധിനം കൊണ്ടും ആ വിഭാഗത്തിന്റെ നേതൃത്വവുമായുള്ള ബന്ധം നിമിത്തവുമാണ് ആ പക്ഷത്ത് നില്ക്കാനിടവന്നത്. എന്നാൽ ഞാൻ നിന്നിരുന്ന വിഭാഗത്തോട് കടുത്ത വൈകാരിക ബന്ധമൊന്നും എനിക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. ബാബുപോളിനും ഉണ്ടായിരുന്നതായി എനിക്കു തോന്നിയിട്ടില്ല. പ്രത്യേക സാഹചര്യത്തിൽ ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ആ പക്ഷത്തുനിന്നിരുന്നു എന്നുമാത്രം. മത ഘടനയോട്, ഒരു വൈകാരിക ബന്ധം അപകടമാണെന്നാണ് എന്നും എനിക്കുള്ള ചിന്ത. വ്യക്തിയുടെ ചിന്താസ്വാതന്ത്ര്യത്തെ അത് പരിമിതപ്പെടുത്തുന്നു. സഭാദ്ധ്യക്ഷന്മാരോടും പരിധിവിട്ട് വിധേയത്വം കാണിക്കാനും ശ്രമിച്ചിട്ടില്ല. ആദരവ് അർഹിക്കാത്ത സഭാധികാരികളെ സ്ഥാനത്തിന്റെയും അധികാരത്തിന്റെയും പേരിൽ ചുമക്കാൻ സന്നദ്ധരായി നടക്കുന്ന അന്തസ്സും വിമർശനബുദ്ധിയും ഇല്ലാത്തവർ സഭാരംഗത്ത് ധാരാളം ഉണ്ട് എന്നത് ഒരു വസ്തുതയാണ്. ഒരു വിഭാഗത്തിന്റെ ഭാഗമായിരുന്നപ്പോഴും പിളർപ്പ് നിർഭാഗ്യകരമായിപ്പോയി എന്ന ചിന്തയാണ് ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേർക്കും ഉണ്ടായിരുന്നത്. മാത്രമല്ല, മറുഭാഗത്തുനിന്നവരിൽ ആദരണീയവരായവരുമായി നല്ല ബന്ധം പുലർത്താനും ഞങ്ങൾ ഇരുവരും ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. ഫിലിപ്പോസ് മാർ തെയോഫിലോസ്, പൗലോസ് മാർ ഗ്രിഗോറിയോസ് തുടങ്ങിയ മേൽ പട്ടക്കാരോടുണ്ടായിരുന്ന ബന്ധം അങ്ങനെയുള്ളതായിരുന്നു. ബാബുപോളാകട്ടെ ഓർത്തഡോക്സ് സഭയുടെ നിരവധി പരിപാടികളുമായി 1995-ലെ കോടതിവിധിക്കു മുമ്പും സഹകരിച്ചിട്ടുള്ള വ്യക്തിയാണ്. എന്നിട്ടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിയോഗവേളയിൽ സന്നിഹിതരായി യാത്രാമൊഴി ചൊല്ലുവാനോ, ഒരു അനുശോചനക്കുറിപ്പ് ഇറക്കുവാനോ ഉള്ള വകതിരിവ് ഓർത്തഡോക്സ് സഭാ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ആരും തന്നെ കാണിച്ചില്ല. അത് നെറിവുകേടായിപ്പോയെന്നാണ് എന്റെ ചിന്ത.

അതല്ലല്ലോ വിഷയം. സാന്ദർഭികമായി ഇത്രയും പറഞ്ഞെന്നുമാത്രം. സഭയുടെ ഐക്യത്തെപ്പറ്റി ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ഏറെ സ്വപ്നങ്ങൾ കണ്ടിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് 1990 കളുടെ ആരംഭത്തിൽ ഹൈക്കോടതിവിധിക്കു ശേഷം ആർച്ച് ബിഷപ്പ് പൗവ്വത്തിൽ,

അലക്സാണ്ടർ മാർ തോമാ, ആർച്ച് ബിഷപ്പ് ബനഡിക്ട് ഗ്രിഗോറിയോസ് എന്നീ പിതാക്കന്മാർ സഭൈക്യത്തിനുവേണ്ടി സാധ്യത ആരാഞ്ഞപ്പോൾ പാത്രിയർക്കീസ് വിഭാഗത്തിലെ സിനഡിനെക്കൊണ്ട് അനുകൂലമായ നിലപാടെടുപ്പിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു. മധ്യസ്ഥരുമായി സംസാരിക്കുന്നതിന് ചുമതലപ്പെട്ടവർ യൂഹാനോൻ മാർ മിലിത്തിയോസ് തിരുമേനിയും, ബാബു പോളും ഞാനുമായിരുന്നു. ഞങ്ങൾ അവരുമായി കണ്ട് വിഷയം ചർച്ചചെയ്തു. എന്നാൽ ദേവലോകത്തുനിന്ന് ആ നീക്കത്തിന് സഹകരണം ഉണ്ടായില്ല. സുപ്രീംകോടതിയിൽ നിന്നും കേസിന്റെ വിധി വന്നിട്ടാകാം പരിഹാരശ്രമം എന്നായിരുന്നു പ്രതികരണം. സുപ്രിം കോടതിയിൽ നിന്ന് പാത്രിയർക്കീസ് വിഭാഗത്തിന് അനുകൂലമായ ഒരു വിധി ഉണ്ടാകാൻ സാധ്യത ഇല്ലാതിരിക്കുകയും ഓർത്തഡോക്സ് സഭ യോജിപ്പിനുള്ള നിർദ്ദേശം തള്ളുകയും ചെയ്ത ദുർഘട സാഹചര്യത്തിൽ ആശയ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പാത്രിയാർക്കീസ് വിഭാഗത്തെ പുനർസംഘടിപ്പിക്കുവാനുള്ള തന്ത്രത്തിന്റെ ഭാഗമായിട്ടാണ് 'ഇത് വിശ്വാസത്തിന്റെ കാര്യം' എന്ന ഗ്രന്ഥ രചനയിലൂടെ ഞാൻ ശ്രമം നടത്തിയത്. പാത്രിയർക്കീസ് പക്ഷക്കാരുടെ പ്രാമാണികഗ്രന്ഥം ഉണ്ടായത് ഇങ്ങനെയാണ്. അത് പാത്രിയർക്കീസ് ക ക്ഷിക്ക് ആശയ അടിത്തറ ഉണ്ടാക്കാനും അതിന്റെ നിലനിൽപിനും വേണ്ടി ചെയ്ത ഒരു ഗ്രന്ഥ രചനയായിരുന്നു. വി. സി. സാമുവൽ അച്ചനെക്കൊണ്ട് അതിന് മറുപടി എഴുതിച്ചെങ്കിലും ഇതിനെ ഫലപ്രദമായി പ്രതിരോധിക്കുവാൻ ഓർത്തഡോക്സ് പക്ഷത്തിനു കഴിഞ്ഞുമില്ല. ഇനി വിശ്വാസ പ്രശ്നം ഉദിക്കുന്നില്ല എന്ന് വ്യക്തമാക്കിക്കൊണ്ട് പുതിയ രചനകൾ നിർവ്വഹിച്ചത് 1995 കോടതിവിധിയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ്. എന്റെ ലക്ഷ്യവും ആത്മാർത്ഥതയും ഈ കൃതികളിലൂടെ തിരിച്ചറിഞ്ഞ് പിൻതുണ നൽകിയ വ്യക്തിയായിരുന്നു ബാബുപോൾ. സുപ്രീംകോടതി വിധിക്കുശേഷം സഭയുടെ ഗതി നിയന്ത്രിക്കുന്നതിൽ പങ്കുള്ള ഒരു സഭാമേലധ്യക്ഷൻ എന്ന നിലയിൽ ഞാൻ സഭയുടെ ഭാവിയെപ്രതി ധീരവും സത്യസന്ധവുമായ നിലപാട് എടുക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചു. എന്നാൽ ഒരു അൽമായക്കാരൻ എന്ന നിലയിൽ പരസ്യ നിലപാട് എടുക്കുവാൻ 2002-നുശേഷം അദ്ദേഹം തയ്യാറായില്ല എന്നു മാത്രം.

1995-ലെ വിധിക്കുശേഷം സഭൈക്യത്തിനനുകൂലമായി സഖാപ്രഥമൻ ബാവയെക്കൊണ്ട് കല്പന എഴുതിക്കുവാൻ പ്രേരണ നൽകിയതും അതിന്റെ നക്കൽ തയ്യാറായാക്കിയതും ബാബുപോൾ ആയിരുന്നു. എന്നാൽ ആ കല്പന പള്ളികളിൽ വായിപ്പിക്കാതെ തടഞ്ഞ അന്ത്യോഖ്യ ഭക്തനാണ് ഇന്നത്തെ ശ്രേഷ്ഠ ബാവ എന്നതാണ് ചരിത്രം. സഭയുടെ ഭാവിയെ പ്രതി പരി. പാത്രിയർക്കീസ് ബാവാ ആലോചനാപൂർവ്വം എടുത്ത തീരുമാനം അട്ടിമറിച്ച് കൂടെ നിന്നവരെ പിൽക്കാലത്ത് അവകാശ വിമുക്തരാക്കിയവർ സഭയുടെ ഭാവിയും നന്മയും കരുതി അദ്ധ്വാനിച്ച ബാബു പോളിനെ സ്വാഭാവികമായും അവഗണിച്ചു എന്നത് സത്യം.

1995-ലെ സുപ്രിം കോടതി വിധിക്കു ശേഷം ആ വിധിയും സഭാഭരണ ഘടനയും അംഗീകരിച്ച് സഭയിൽ ഐക്യം പുന:സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ആത്മാർത്ഥമായ ശ്രമം മുൻ പാത്രിയർക്കീസ് കക്ഷിയിൽ ശക്തമായി ഉണ്ടായിരുന്നു. ഒരു പാത്രിയർക്കീസ്, ഒരു കാതോലിക്ക, ഒരു ഭരണ ഘടന എന്നിവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഐക്യം ഉണ്ടാകണമെന്ന് ശക്തമായി ബാബുപോൾ ഉൾപ്പെടെ പാത്രിയർക്കീസ് നേതൃത്വത്തിലെ ഗണ്യമായ വിഭാഗം ആഗ്രഹിച്ചെങ്കിലും അവർക്ക് മാർ ദിവന്നാസിയോസിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ അരങ്ങേറിയ വിഘടിത മുന്നേറ്റത്തെ തടയാനായില്ല. ആ മുന്നേറ്റമാണ് പാത്രിയർക്കീസ് വിഭാഗത്തിലെ ഇന്നത്തെ അന്ത:ഛിദ്രത്തിനും നിയമപരമായ നിലനില്പില്ലായ്മയ്ക്കും പ്രധാന കാരണമായത്. തീർച്ചയായും സ്ഥിതിഗതികൾ ഇന്നത്തെ നിലയിൽ എത്തിച്ച് ഐക്യപ്രക്രിയയെ തകർത്തതിൽ ഓർത്തഡോക്സ് സഭയിലെ ചിലർക്കുള്ള നിർണ്ണായക പങ്ക് മറച്ചുവയ്ക്കാനായിട്ടല്ല ഇത് പറയുന്നത്. എന്നാൽ സഭയെപ്പറ്റി ശരിയായ ധാരണയും ചിന്താശേഷിയും ഉള്ളവരെ അവഹേളിച്ച് നിഷ്ക്രിയരാക്കി സ്വന്തം താത്പര്യം വൈതാളികരെക്കൊണ്ട് ഉച്ചത്തിൽ ആക്രോശിപ്പിച്ചു കൊണ്ട് ലക്ഷ്യം നേടുന്നതിന്റെ ചിത്രമാണല്ലോ പിന്നീട് കഴിഞ്ഞ കാലങ്ങളിൽ ഇരുഭാഗങ്ങളിലും തെളിഞ്ഞത്. ബാബുപോളിനെ പോലുള്ള ധാരാളം പേർക്ക് ദു:ഖഹേതുവായത് ഇരു വിഭാഗത്തിലും പെട്ട സ്വാർത്ഥമതികളായ പൗരോഹിത്യ നേതൃത്വത്തിന്റെ ഐക്യവിരുദ്ധ നിലപാടായിരുന്നു.

പാത്രിയർക്കീസ് വിഭാഗത്തിന് അംഗീകൃതവും വ്യവസ്ഥാപിതവുമായ ഒരു ഭരണഘടന ഇല്ലാതെയും നിർവ്വചിക്കപ്പെട്ട സ്ഥാന ബന്ധങ്ങൾ കൂടാതെയും കോടതി വിധി അനാദരിച്ച് നിലനിൽക്കാനാവില്ല എന്ന് തിരിച്ചറിവിലേക്ക്